

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
Кафедра маркетингу

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Завідувач кафедри

 Володимир ПИСАРЕНКО

08 лютого 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Контролінг

(вибіркова фахова навчальна дисципліна)

Освітньо-професійна програма Маркетинг
спеціальність 075 Маркетинг
галузь знань 07 Управління та адміністрування

Освітньо-професійна програма Економіка підприємства
спеціальність 051 Економіка
галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Освітньо-професійна програма Міжнародні економічні відносини
спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини
галузь знань 29 Міжнародні відносини

освітній ступінь бакалавр
Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

Полтава
2020-2021 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Контролінг» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Маркетинг спеціальності 075 Маркетинг, за освітньо-професійною програмою Економіка підприємства спеціальності 051 Економіка, за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини

Мова викладання: державна

Розробник: Дядик Тетяна, доцент кафедри маркетингу, к.е.н., доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри маркетингу
Протокол від 8 лютого 2021 року № 14

Схвалено Науково-методичною радою спеціальності «Маркетинг»
Протокол від 12 лютого 2021 року № 6

Голова

Тетяна ДЯДИК

Схвалено Науково-методичною радою спеціальності «Економіка»
Протокол від 9 лютого 2021 року № 6

Голова

Ольга ДИВНИЧ

Схвалено Науково-методичною радою спеціальності «Міжнародні економічні відносини»
Протокол від 10 лютого 2021 року № 5

Голова

Леся ДЕМИДЕНКО

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість годин	120	120
Кількість кредитів	4	4
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов'язкова чи вибіркова)	Вибіркова	Вибіркова
Рік навчання (курс)	2	2
Семестр	4-ий	4-ий
Лекції (годин)	16	6
Практичні (годин)	24	4
Самостійна робота (годин)	80	110
в т.ч. індивідуальні завдання (контр. роб.) (годин)	-	20
Вид семестрового контролю	залік	залік

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік дисциплін, які передують її вивченню: «Економічна теорія», «Правознавство», «Економічна інформатика».

3. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування компетентностей щодо впровадження й удосконалення контролінгу в системі менеджменту; здатність використовувати набуті знання з теоретично-методичного інструментарію контролінгу при прийнятті ефективних управлінських рішень та запобіганні антикризових заходів в діяльності підприємства; формування у майбутніх фахівців системних знань з концептуальних принципів управління підприємством для досягнення оперативних і стратегічних цілей на засадах контролінгу.

Основні завдання навчальної дисципліни: оволодіння теоретичними (базовими) знаннями з питань сутності, функції та видів контролінгу, організації управлінського обліку в системі контролінгу; опанування методології оперативного і стратегічного контролінгу та контролінгу інвестиційних проектів; формування практичних навичок щодо створення служби контролінгу та системи бюджетування, проведення діагностики фінансового стану підприємства, контролінг прийняття управлінських рішень.

Компетентності (051 Економіка):

загальні:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

фахові:

СК 15. Уміння раціонально організувати виробництво та планувати діяльність з використанням методів підвищення результативності виробничих систем підприємства.

СК 17. Здатність проводити стратегічний аналіз, здійснювати стратегічний вибір та ідентифікувати резерви підвищення ефективності діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН 25. Вміти здійснювати планування, координувати дії та контролювати процес формування й використання матеріальних, інформаційних, фінансових потоків підприємства та виробничий процес на підприємстві.

ПРН 27. Уміти розробляти й обґрунтовувати господарські рішення в умовах невизначеності на основі комплексу методів і моделей, системи економічних показників з метою розвитку та підвищення ефективності діяльності підприємства.

Компетентності (075 Маркетинг):

загальні:

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

фахові:

ФК 7. Здатність визначати вплив функціональних областей маркетингу на результати господарської діяльності ринкових суб'єктів.

ФК 15. Здатність застосовувати основи обліку та фінансів, оцінювання результатів діяльності у сфері підприємництва.

ФК 16. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в сфері маркетингу з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Програмні результати навчання:

ПРН 6. Визначати функціональні області маркетингової діяльності ринкового суб'єкта та їх взаємозв'язки в системі управління, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність такої діяльності.

ПРН 20. Планувати розвиток організації в напрямі підвищення економічної ефективності її діяльності та конкурентоспроможності.

Компетентності (292 МЄВ):

загальні:

ЗК 8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

фахові:

ФК 3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

ФК 11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

ФК 17. Здатність здійснювати пошук інформації та уміння застосовувати її в економічному аналізі для забезпечення оцінки поточного та перспективного стану міжнародного агробізнесу.

Програмні результати навчання.

ПРН 7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 12. Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Контролінг: сутність, функції, види та завдання.

Сутність контролінгу як функціонально відокремленого напряму економічної роботи на підприємстві. Причини виникнення контролінгу. Основна мета, функції та концепції контролінгу. Роль контролінгу в управлінському процесі. Види контролінгу. Сутність стратегічного і оперативного контролінгу. Структурно-логічна схема контролінгу.

Тема 2. Характеристика об'єктів контролінгу.

Витрати підприємства як основний об'єкт управління в системі контролінгу. Класифікація витрат. Фінансова діяльність підприємства як основний об'єкт контролінгу. Собівартість продукції та її види. Поняття про центри відповідальності та їх класифікація. Моделі функціонування центрів витрат, прибутку, виручки та інвестицій.

Тема 3. Організація управлінського обліку в системі контролінгу.

Управлінський облік як вихідний елемент в системі контролінгу. Завдання та характеристики основних методів управлінського обліку. Облік за фактичною та нормативною собівартістю. Оцінка методів управлінського обліку витрат для вирішення завдань контролінгу.

Тема 4. Система планування та бюджетування на підприємстві в контексті оперативного контролінгу.

Нормування. Система норм і нормативів. Планування, його цілі, принципи, види та методи. Бюджетування як інструмент оперативного контролінгу. Поняття про бюджет. Мета складання бюджетів в системі контролінгу підприємства. Система бюджетів на

підприємстві, їх зміст, взаємозв'язок. Бюджет реалізації. Організація контролінгу бюджетного процесу на підприємстві.

Тема 5. Методичний інструментарій напрямів розвитку контролінгу.

Економічний аналіз – база прийняття управлінських рішень. Показники і моделі оперативного аналізу в системі контролінгу. Аналіз відхилень – основний інструмент оцінки діяльності центрів відповідальності. Визначення причин і аналіз залежності кінцевих результатів діяльності підприємства від встановлених відхилень. Методи оперативного контролінгу. Класифікація відхилень. Модель «витрати – обсяг – прибуток». Вихідні умови, показники, методика проведення аналізу беззбитковості. Маржинальний прибуток. Ефект операційного лівериджу.

Тема 6. Експертна діагностика фінансово-господарського стану підприємства.

Мета, завдання, зміст експертної діагностики фінансово-господарського стану підприємства. Джерела інформації для експертної діагностики. Методи стратегічної діагностики. Методи оперативної діагностики.

Тема 7. Контролінг інвестиційних проектів.

Особливості контролінгу інвестиційних проектів. Мета і функції контролінгу інвестиційних проектів. Критерії оцінки інвестиційних проектів в системі контролінгу. Аналіз критеріїв оцінки інвестиційних проектів в умовах невизначеності. Створення системи контролінгу інвестицій.

Тема 8. Організаційно-методичні основи формування та функціонування системи контролінгу на підприємстві.

Визначення структури контролінгу. Формування цільових функцій і елементів контролінгу. Місце служби контролінгу в організаційній структурі підприємства. Рациональна структура фінансово-економічних служб підприємства. Організація служби контролінгу в корпорації, структура та склад її служби. Інформаційні потоки на підприємстві в системі контролінгу. Можливі варіанти впровадження контролінгу. Класифікація управлінських рішень. Критерії прийняття управлінських рішень.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назва тем	Кількість годин							
	Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекції	практ. з.	сам.р.		лекції	практ. з.	сам.р.
Тема 1. Контролінг: сутність, функції, види та основні завдання.	14	2	2	10	14	2	2	10
Тема 2. Характеристика об'єктів контролінгу.	14	2	2	10	10			10
Тема 3. Організація управлінського обліку в системі контролінгу.	16	2	4	10	10			10
Тема 4. Система планування та бюджетування на підприємстві.	16	2	4	10	15			15
Тема 5. Методичний інструментарій оперативного контролінгу.	16	2	4	10	15			15
Тема 6. Експертна діагностика фінансово-господарського стану підприємства.	16	2	4	10	14	2	2	10
Тема 7. Контролінг інвестиційних проектів.	14	2	2	10	10			10
Тема 8. Організаційно-методичні основи формування	14	2	2	10	12	2		10

та функціонування системи контролінгу на підприємстві.								
Індивідуальні завдання: контрольна робота для з.ф.н.					20			20
Усього годин	120	16	24	80	120	6	4	110

6. Теми практичних занять

Назва тем	Кількість годин	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Тема 1. Контролінг: сутність, функції, види та основні завдання.	2	2
Тема 2. Характеристика об'єктів контролінгу.	2	
Тема 3. Організація управлінського обліку в системі контролінгу.	4	
Тема 4. Система планування та бюджетування на підприємстві.	4	
Тема 5. Методичний інструментарій оперативного контролінгу.	4	
Тема 6. Експертна діагностика фінансово-господарського стану підприємства.	4	2
Тема 7. Контролінг інвестиційних проектів.	2	
Тема 8. Організаційно-методичні основи формування та функціонування системи контролінгу на підприємстві.	2	
Разом	24	4

7. Теми самостійної роботи

Назва тем	Кількість годин	
	Денна форма	Заочна форма
Тема 1. Контролінг: сутність, функції, види та основні завдання.	10	10
Тема 2. Характеристика об'єктів контролінгу.	10	10
Тема 3. Організація управлінського обліку в системі контролінгу.	10	10
Тема 4. Система планування та бюджетування на підприємстві.	10	15
Тема 5. Методичний інструментарій оперативного контролінгу.	10	15
Тема 6. Експертна діагностика фінансово-господарського стану підприємства.	10	10
Тема 7. Контролінг інвестиційних проектів.	10	10
Тема 8. Організаційно-методичні основи формування та функціонування системи контролінгу на підприємстві.	10	10
Індивідуальні завдання: контр. роб.а для з.ф.н.		20
Разом	80	110

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти направлена на закріплення теоретичного матеріалу та практичних навичок. Реалізація даного напрямку роботи передбачається шляхом виконання здобувачами вищої освіти заочної форми навчання контрольної роботи.

(051 Економіка)

9. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 25. Вміти здійснювати планування, координувати дії та контролювати процес формування й використання матеріальних, інформаційних, фінансових потоків підприємства та виробничий процес на підприємстві.	словесні методи: лекція, бесіда наочні методи: демонстрування, ілюстрування практичні методи: вправи, практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою методи самостійної роботи вдома: завдання самостійної роботи робота під керівництвом викладача: виконання практичних завдань	- виконання практичних завдань; - розв'язування тестів; - реферат; - виконання завдань самостійної роботи.
ПРН 27. Уміти розробляти й обґрунтовувати господарські рішення в умовах невизначеності на основі комплексу методів і моделей, системи економічних показників з метою розвитку та підвищення ефективності діяльності підприємства.	методи усного контролю: обговорення теоретичних питань, доповіді, дискусії методи письмового контролю: письмове виконання практичних завдань тестовий контроль: складання та розв'язування тестів інтерактивні методи: дискусії, проектування професійних ситуацій; мозковий штурм, «мікрофон», кейси комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.	- виконання практичних завдань; - розв'язування тестів; - презентація; - виконання завдань самостійної роботи.

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підс. оцінці, %	Максимальна кількість балів	Мін. пороговий рівень оцінок, балів
ПРН 25. Вміти здійснювати планування, координувати дії та контролювати процес формування й використання матеріальних, інформаційних, фінансових потоків підприємства та виробничий процес на підприємстві.	50	50	30
ПРН 27. Уміти розробляти й обґрунтовувати господарські рішення в умовах невизначеності на основі комплексу методів і моделей, системи економічних показників з метою розвитку та підвищення ефективності діяльності підприємства.	50	50	30
Разом	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

10. Форми оцінювання результатів навчання (денна форма)

Програмні результати навчання	Форма оцінювання		
	Виконання практич. завдань	Розв'язування тестів	Виконання завдань зі сам. роб.

	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів
ПРН 25. Вміти здійснювати планування, координувати дії та контролювати процес формування й використання матеріальних, інформаційних, фінансових потоків підприємства та виробничий процес на підприємстві.	12	20	5	8	13	22
ПРН 27. Уміти розробляти й обґрунтовувати господарські рішення в умовах невизначеності на основі комплексу методів і моделей, системи економічних показників з метою розвитку та підвищення ефективності діяльності підприємства.	12	20	5	8	13	22
Всього	24	40	10	16	26	44

10. Форми оцінювання результатів навчання (заочна форма)

Програмні результати навчання	Форма оцінювання					
	Виконання практ. завдання		Розв'язування тестів		Виконання завдань зі сам. роб.	
	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів
ПРН 25. Вміти здійснювати планування, координувати дії та контролювати процес формування й використання матеріальних, інформаційних, фінансових потоків підприємства та виробничий процес на підприємстві.	9	15	5	8	16	27
ПРН 27. Уміти розробляти й обґрунтовувати господарські рішення в умовах невизначеності на основі комплексу методів і моделей, системи економічних показників з метою розвитку та підвищення ефективності діяльності підприємства.	9	15	5	8	16	27
Всього	18	30	10	16	32	54

(075 Маркетинг)

9. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 6. Визначати функціональні області маркетингової діяльності ринкового суб'єкта та їх взаємозв'язки в системі управління, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність такої діяльності.	словесні методи: лекція, бесіда наочні методи: демонстрування, ілюстрування практичні методи: вправи, практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою методи самостійної роботи вдома: завдання самостійної роботи робота під керівництвом викладача: виконання практичних завдань методи усного контролю: обговорення теоретичних питань, доповіді, дискусії	- виконання практичних завдань; - розв'язування тестів; - реферат; - виконання завдань самостійної роботи.
ПРН 20. Планувати розвиток організації в напрямі підвищення економічної ефективності її діяльності та конкурентоспроможності.	методи письмового контролю: письмове виконання практичних завдань тестовий контроль: складання та розв'язування тестів інтерактивні методи: дискусії, проектування професійних ситуацій; мозковий штурм, «мікрофон», кейси комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.	- виконання практичних завдань; - розв'язування тестів; - презентація; - виконання завдань самостійної роботи.

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підс. оцінці, %	Максимальна кількість балів	Мін. пороговий рівень оцінок, балів
ПРН 6. Визначати функціональні області маркетингової діяльності ринкового суб'єкта та їх взаємозв'язки в системі управління, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність такої діяльності.	50	50	30
ПРН 20. Планувати розвиток організації в напрямі підвищення економічної ефективності її діяльності та конкурентоспроможності.	50	50	30
Разом	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

10. Форми оцінювання результатів навчання (денна форма)

Програмні результати навчання	Форма оцінювання					
	Виконання практ. завдання		Розв'язування тестів		Виконання завдань зі сам. роб.	
	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів
ПРН 6. Визначати функціональні області маркетингової діяльності ринкового суб'єкта та їх взаємозв'язки в системі управління, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність такої діяльності.	12	20	5	8	13	22
ПРН 20. Планувати розвиток організації в напрямі підвищення економічної ефективності її діяльності та конкурентоспроможності.	12	20	5	8	13	22
Всього	24	40	10	16	26	44

(292 МЕВ)

9. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	словесні методи: лекція, бесіда наочні методи: демонстрування, ілюстрування практичні методи: вправи, практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою методи самостійної роботи вдома: завдання самостійної роботи робота під керівництвом викладача: виконання практичних завдань	- виконання практичних завдань; - розв'язування тестів; - реферат; - виконання завдань самостійної роботи.
ПРН 12. Здійснювати пошук інформації та використовувати її в економічному аналізі з метою оцінки поточного та перспективного стану міжнародного агробізнесу.	методи усного контролю: обговорення теоретичних питань, доповіді, дискусії методи письмового контролю: письмове виконання практичних завдань тестовий контроль: складання та розв'язування тестів інтерактивні методи: дискусії, проектування професійних ситуацій; мозковий штурм, «мікрофон», кейси комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.	- виконання практичних завдань; - розв'язування тестів; - презентація; - виконання завдань самостійної роботи.

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підс. оцінці, %	Максимальна кількість балів	Мін. пороговий рівень оцінок, балів
ПРН 7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	50	50	30
ПРН 12. Здійснювати пошук інформації та використовувати її в економічному аналізі з метою оцінки поточного та перспективного стану міжнародного агробізнесу.	50	50	30
Разом	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

10. Форми оцінювання результатів навчання (денна форма)

Програмні результати навчання	Форма оцінювання					
	Виконання практ. завдання		Розв'язування тестів		Виконання завдань зі сам. роб.	
	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів
ПРН 7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	12	20	5	8	13	22
ПРН 12. Здійснювати пошук інформації та використовувати її в економічному аналізі з метою оцінки поточного та перспективного стану міжнародного агробізнесу.	12	20	5	8	13	22
Всього	24	40	10	16	26	44

10. Форми оцінювання результатів навчання (заочна форма)

Програмні результати навчання	Форма оцінювання					
	Виконання практ. завдання		Розв'язування тестів		Виконання завдань зі сам. роб.	
	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів	Мін к-сть балів	Макс к-сть балів
ПРН 7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	9	15	5	8	16	27
ПРН 12. Здійснювати пошук інформації та використовувати її в економічному аналізі з метою оцінки поточного та перспективного стану міжнародного агробізнесу.	9	15	5	8	16	27
Всього	18	30	10	16	32	54

Форми, шкала та критерії оцінювання **результатів навчання** при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

– **виконання практичного завдання** – завдання на практичному занятті розраховані на групове виконання разом з поточним опитуванням по лекційному матеріалу та письмові індивідуальні висновки. Бали: від 0-4:

4-5 бали: відповіді правильні, обґрунтовані, осмислені та показують наявність знань з економічної діагностики та методології контролінгу за різними його напрямками, а саме фінансовий контролінг, інвестиційний контролінг, оперативний контролінг, стратегічний контролінг, контролінг та аудит персоналу, контролінг ресурсного забезпечення підприємства, контролінг інноваційно-інвестиційного забезпечення розвитку підприємства тощо;

2-3 балів: відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена, характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності та неповноту засвоєння результатів навчання;

0-1 бали – відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення, характеризує застосування знань при виконанні за зразком, але з суттєвими неточностями.

– **розв'язування тестів:** за кожною темою студенту пропонуються 10 тестових завдань. Бали: від 0-2 (по 0,2 балів за кожен правильну відповідь);

– **виконання завдань зі самостійної роботи** здобувач виконує за всіма темами з дисципліни. Бали 0-3:

– 2-3 бали – за виконане завдання, що повністю відповідають заявленим викладачем вимогам та відображають знання з економічної діагностики та методології контролінгу за різними його напрямками, а саме фінансовий контролінг, інвестиційний контролінг, оперативний контролінг, стратегічний контролінг, контролінг та аудит персоналу, контролінг ресурсного забезпечення підприємства, контролінг інноваційно-інвестиційного забезпечення розвитку підприємства тощо;

– 0-1 бал – за виконане завдання, що містить помилки, неточності, некоректні питання чи не відповідають результатам навчання.

– **підготовка реферату** – протягом вивчення навчальної дисципліни студент самостійно обов'язково виконує за будь якою темою на вибір 1 реферат. Оцінка виставляється з урахуванням якості написання реферату та захисту. Бали: 0-10:

9-10 балів – проблема, яка розглядається в рефераті, викладена повно, послідовно, логічно; список використаних джерел 5-6 позицій, відповідає діючому стандарту оформлення бібліографії: здобувач при захисті реферату повністю демонструє засвоєні знання з економічної діагностики та методології контролінгу за різними його напрямками, а саме фінансовий контролінг, інвестиційний контролінг, оперативний контролінг, стратегічний контролінг, контролінг та аудит персоналу, контролінг ресурсного забезпечення підприємства, контролінг інноваційно-інвестиційного забезпечення розвитку підприємства тощо;

6-8 – тема реферату викладена досить повно, але є певні недоліки щодо відповідності результатам навчання, логіці викладу; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки, здобувач при захисті реферату не повністю володіє матеріалом щодо результатів навчання з контролінгу за темою реферату;

0-5 – тема реферату нерозкрита або ж повністю не розкриває заявлений результат навчання, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами, здобувач відмовляється від захисту.

– **підготовка презентації** – протягом вивчення навчальної дисципліни студент самостійно обов'язково виконує за будь якою темою на вибір 1 презентацію. Бали: 0-10:

9-10 балів – зміст презентації демонструє знання з економічної діагностики та методології контролінгу за різними його напрямками, а саме фінансовий контролінг, інвестиційний контролінг, оперативний контролінг, стратегічний контролінг, контролінг та аудит персоналу, контролінг ресурсного забезпечення підприємства, контролінг

інноваційно-інвестиційного забезпечення розвитку підприємства тощо; наявність творчого підходу складання презентації; якісно підготовлена практична розробка, дотримані всі вимоги щодо технічного й естетичного оформлення роботи і орфографічного стандарту, наявності електронного (на носіїві) матеріалу презентації.

6-8 балів – наявність незначних недоліків у відповідності теми презентації заявленому результату навчання, виконанні презентації та її оформленні.

0-5 балів – наявність суттєвих недоліків або ж повній невідповідності теми презентації результату навчання, вимогам щодо обсягу, оформлення та викладу змісту презентації.

– **виконання контрольної роботи** студентами заочної форми навчання – протягом вивчення навчальної дисципліни студент-заочник самостійно обов'язково виконує контрольну роботу. Бали: 0-50:

Критерії оцінювання контрольної роботи студентів заочної форми навчання

Вид завдання	Оцінка	Вимоги до знань та умінь здобувачів вищої освіти
Теоретичне	1-15 балів	Свідоме і повне відтворення матеріалу з деякими неточностями у другорядному матеріалі; виклад матеріалу достатньо обґрунтований, проте дещо порушено послідовність викладу та не повністю розкриті результати навчання з контролінгу.
	15-30 балів	Виклад матеріалу глибоко обґрунтований, логічний, переконливий. Відповідь містить приклади, що свідчить про творче застосування матеріалу. Відповідь на теоретичні питання стилістично та граматично правильна, має посилання на статистичну інформацію та показує на відмінні знання з економічної діагностики та методології контролінгу за різними його напрямками, а саме фінансовий контролінг, інвестиційний контролінг, оперативний контролінг, стратегічний контролінг, контролінг та аудит персоналу, контролінг ресурсного забезпечення підприємства, контролінг інноваційно-інвестиційного забезпечення розвитку підприємства тощо
Максимальна кількість балів	30 балів	
Професійно-орієнтоване практичне завдання	0-10 бали	Кількісна обробка результатів виконана правильно, проте містить деякі технічні помилки та неточності. Виконання завдання зведено лише до кінцевої відповіді без наведення послідовності розрахунків
	10-24 балів	Кількісна обробка результатів виконана правильно та за усіма показниками. Зроблено інтерпретацію результатів, яка містить узагальнену характеристику досліджуваного явища, описуються можливі причини такого результату, зазначаються типологічні особливості. Рекомендації конкретизовані відносно одержаних результатів. Завдання виконано стилістично та граматично правильно з використанням професійних термінів та показує повністю засвоєні знання з економічної діагностики та методології контролінгу за різними його напрямками, а саме фінансовий контролінг, інвестиційний контролінг, оперативний контролінг, стратегічний контролінг, контролінг та аудит персоналу, контролінг ресурсного забезпечення підприємства, контролінг інноваційно-інвестиційного забезпечення розвитку підприємства тощо.
Максимальна кількість балів	24 балів	
Всього	54 балів	

Форма проведення семестрового контролю згідно з робочим та навчальним планом – залік.

**11. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
(денна форма навчання)**

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання			Разом
	Виконання практичного завдання	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Контролінг: сутність, функції, види та основні завдання.	5	2	3	10
Тема 2. Характеристика об'єктів контролінгу.	5	2	3	10
Тема 3. Організація управлінського обліку в системі контролінгу.	5	2	3	10
Тема 4. Система планування та бюджетування на підприємстві.	5	2	3	10
Тема 5. Методичний інструментарій оперативного контролінгу.	5	2	3	10
Тема 6. Експертна діагностика фінансово-господарського стану підприємства.	5	2	3	10
Тема 7. Контролінг інвестиційних проектів.	5	2	3	10
Тема 8. Організаційно-методичні основи формування та функціонування системи контролінгу на підприємстві.	5	2	3	10
За будь якою темою (реферат)			10	10
За будь якою темою (презентація)			10	10
Всього	40	16	44	100

11. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (заочна форма навчання)

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання практичного завдання	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Контролінг: сутність, функції, види та основні завдання.	15 (по 3- м темам)	8 (по 4- м темам)		23
Тема 2. Характеристика об'єктів контролінгу.				
Тема 3. Організація управлінського обліку в системі контролінгу.				
Тема 4. Система планування та бюджетування на підприємстві.				
Тема 5. Методичний інструментарій оперативного контролінгу.	15 (по 3- м темам)	8 (по 4- м темам)		23
Тема 6. Експертна діагностика фінансово-господарського стану підприємства.				
Тема 7. Контролінг інвестиційних проектів.				
Тема 8. Організаційно-методичні основи формування та функціонування системи контролінгу на підприємстві.				
Контрольна робота			54	54
Всього	30	16	54	100

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Вергун В.А., Ступницький О.І. Контролінг у системі міжнародного бізнесу: навчальний посібник. К.: Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. 2013. 318 с.
2. Давидович І.Є. Контролінг: навчальний посібник. К.:ЦУЛ. 2018. 552 с.
3. Маркіна І.А., Таран-Лала О.В., Гунченко М.В. Контролінг для менеджерів. Навчальний посібник. К.: ЦУЛ. 2019 с. 304 с.
4. Плащенко Л.О. Фінансовий контролінг: навчальний посібник. К.:ЦУЛ. 2016. 344 с.
5. Яковлев Ю.П. Контролінг на базі інформаційних технологій. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 318 с.
6. Контролінг в міжнародній маркетинговій діяльності. URL: https://stud.com.ua/115213/marketing/kontroling_mizhnarodniy_marketingoviy_diyalnosti.
7. Роль контролінгу в маркетинговій діяльності промислових підприємств. URL: https://economy.kpi.ua/files/files/52_kpi_2009.pdf

Допоміжні

1. Скоробогатова Н.Є. Особливості контролінгу в сучасних умовах господарювання. 2015. URL: <http://ev.fmm.kpi.ua/article/view/45628>
2. Семенов Г.А., Таран Н.В. Контролінг, як база обґрунтування й прийняття управлінських рішень. Вісник економічної науки України. 2010. №1. С. 154-159.
3. Дядик Т.В. Економічний розвиток аграрних підприємств Полтавщини. Управління розвитком суб'єктів підприємництва: механізми, реалії, перспективи: колективна монографія. За заг. ред. Т.В. Гринько. Дніпро: Біла К.О., 2018. С. 151-160. URL: http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/2210/1/kolektyvna_monographiya_2018_maket.pdf
4. Kovalenko M., Dyadyk T., Zagrebelska I., Resource-saving is the basis of sustainable development of agricultural economy. Management of 21st century: globalization challenges: monograph in edition I. Markina. Prague. Nemoros s.r.o. 2018. Czech Republic. 349-354 p. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/academicdepartment/kafedra-menedzhmentu/monographpoltava2018-ilovepdf-compressed-1-260.pdf>.
5. Дядик Т.В., Гуріна Ю.В., Почтальйон А.В. Економічний розвиток аграрних підприємств України. *Інфраструктура ринку*. №19, 2018. – С. 160-164. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/19_2018_ukr/30.pdf
6. Дядик Т.В., Волошина Є. О., Іванов М. В. Економічні аспекти розвитку аграрних підприємств України. Економічний, організаційний та правовий механізм підтримки і розвитку підприємництва: колективна монографія; за ред. О. В. Калашник, Х. З. Махмудова, І. О. Яснолоб. Полтава: Видавництво ПП «Астроя», 2019. С. 319-326. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/6152/1/341-348.pdf>.
7. Дядик Т.В., Даниленко В.І., Боровик Т.В. Міжнародна практика забезпечення конкурентоспроможності аграрного сектору економіки. Теорія та практика управління суб'єктами підприємництва: колект. моногр. За заг. ред. Т.В. Гринько. Дніпро: Видавець Біла К.О. 2020. С. 305-314. URL: http://confcontact.com/2020-kolektyvna-monographiya/kolektyvna_monographiya_2020_maket.pdf#page=305.
8. Дядик Т.В., Даниленко В.І., Дикопауленко В.М. Ціни та чинники маркетингової цінової політики в агробізнесі. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. Випуск 4 (31) 2021. С. 58-64. URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/31_2021/11.pdf.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Офіційне видання державної фіскальної служби України. URL: www.visnuk.com.ua/uk/analyti.
2. Офіційне інтернет-представництво Національного Банку України. Річний звіт. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=58023.
3. Офіційний Веб-сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі. URL: <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.
4. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://195.78.68.18/minfin/control/uk/index>.
5. Податковий Кодекс України: Закон України № 2755-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/2755-17>.
6. Сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.